

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt tres Indices, unus Titulorum initio Operis, duo rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem, prior quidem super Tomum praesentem, alter compendiosus super Universum Jus Canonicum

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. V. De Privilegiorum amissione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75255)

privilegium, sed solum, quod dignus sit privilegio. *Conf. 2.* si ob similitudinem rationis liceret extendere privilegia, nihil esset in privilegiis firmum, & plures frui privilegio possent, quam Princeps intenderet.

144. Et hæ rationes probant non tantum in odiosis, ubi jus ipsum jubet restrictionem, sed etiam in favorabilibus: imò etiam si sit causa pia; alioquin privilegia, concessa uni Religioni, possent extendi ad aliam æqualem, vel strictiorem, ob solam paritatem rationis: quod est falsum, cum nemo possit talem extensionem facere, nisi Papa communicationem privilegiorum concesserit. *Neque obstat*, quod ratio in his expressa reperitur etiam in aliis personis, vel casibus; quia si hoc sufficeret ad privilegii extensionem, sequeretur, quod casu, quo dispensatum est cum Titio ad plura Beneficia ob ejus merita, hoc ipso etiam dispensatum esset cum Cajo, habente similia, vel majora merita.

145. Neque contrarium efficaciter probant Rationes, & Argumenta n. 141, allata. *Ad 1.* ibi non fit extensio privilegii proprie dicta, & n. 130. descripta, sed potius Interpretatio, qua declarantur facultates istæ contentæ in verbis privilegii, servatâ adhuc propriâ verborum significatione; nam sub facultate dispensandi in Votis continetur etiam facultas ea commutan-

di, & sub licentia testandi comprehenditur facultas condendi Codicillos, & donandi mortis causâ tanquam accessorium sub principali. *Ad 2.* nunquam Lex extenditur ad casum non comprehensum Legge: si verò juxta casum decisum in Legge alius à Judice decidatur ob similem rationem, id non ex necessitate fit, sed ex quadam æquitate, & convenientia. *Ad 3.* extensio ibi facta est voluntate Pontificis, non tam declarando, quam constituendo novum Jus: secus est de personis privatis, quæ privilegiis utuntur; nam istæ hujusmodi extensionem privata autoritate non possunt facere. *Ad 4.* eo textu non fit extensio de uno casu ad alium, sed declaratur, quod privilegium, Abbati concessum ad percipiendas Decimas, se etiam extendat ad Novalia. *Ad 5.* Discursus ille, ut notat Haun. l. cit. n. 207. non est Pontificis, sed supplicantis, & in Rescripto solum refertur per modum causæ dubitandi, ut patet legenti. Deinde in illo discursu non dicitur, quod potestas legitimandi ad Spiritualia ob rationis paritatem extendi possit ad legitimandum quoad temporalia; sed potius, quod per interpretationem una, & minor sit inclusa in altera, in qua eminenter continetur, sicut in privilegio dispensandi in Votis diximus contineri potestatem, ea commutandi.

§. V.

De Privilegiorum Amissione.

S U M M A R I U M.

146. Modi, quibus Privilegia amittuntur.
147. &c. Quomodo amittantur interitu sub-
jecti, cui illa inhaerent?
150. &c. An finiantur etiam morte conce-
dentis?
155. &c. Quibus casibus?
159. &c. An, & quomodo cessent lapsu
temporis?
166. &c. Et cessatione causæ, ob quam concessa
sunt?
176. Quot modis renuntari privilegio possit?
177. &c. An amittatur etiam per Renuntiatio-
nem expressam?

180. &c. Requisita, ut per istam amit-
tatur?
183. &c. An, & quando Prelatus cum Ca-
pitulo renuntiare privilegio possit?
186. &c. An privilegium tollatur per non
usum?
189. &c. Quænam privilegia sic tollantur?
191. &c. Requisita, ut sic tollantur?
193. &c. Quando privilegium amittatur usu,
aut actu contrario?
197. &c. Quomodo per absum?
202. &c. Referuntur diversi excessus Privile-
giatorum in usu privilegiorum suorum.

146. O CTO præcipuè modis amitti Privilegia possunt. 1. pereunte, vel destructo ipsorum subjecto, cui inhaerent *Reg. in omnibus 68. ff. & Reg. privilegiorum 7. in 6.* 2. lapsu temporis, pro quo concessum est *arg. c. de causis 4. de Offic. Deleg. & l. quoties 2. C. de Precib. Imper. offer.* 3. cessante causâ *c. cum cessante 60. de Appell.* 4. libera renuntiatione

ipsius privilegiati *c. si terra 6. fin. b. tit. 5. non usu arg. l. nundinis 1. C. de nundin. 6. usu, vel actu contrario. DD. in c. cum accessissent de Const. c. si de terra cit. & c. accedentibus 15. b. tit. 7. abusu can. ubi ista 7. dist. 74. can. privilegium 63. caus. 11. q. 3. c. tuarum 11. 7. verum, c. ut privilegia 24. pr. &c. b. tit. 8. denique revocatione concedentis. Wiefin. Quæ-
b. n. 58.*

347 **Quæritur** 1. quomodo privilegia amittantur interitu subiecti, scilicet personæ, aut rei privilegiatæ? **¶** cum distinctione: Vel enim privilegium est personale; & tunc cum persona extinguitur; vel est reale; & tunc manet, manente re, ea intereunte, & ipsum interit. **Ratio primi membri est**, quia privilegium personale coheret personæ, eamque sequitur. **Reg. in omnibus 68. ff. & Reg. privilegium 7. in 6.** ac proin ad hæredes, vel successores non transit. **Reg. 196. ff. Ratio secundi;** quia sicut privilegium personale adhaeret personæ, ita reale adhaeret rei; & hinc necesse est, re intereunte, etiam ipsum perire.

348 **Secundum** tamen hoc membrum non est accipiendum indistinctè; potest enim res privilegiata, e. g. Templum, Monasterium, Domus &c. destrui vel Superioris autoritate, vel casu solum, aut sibiâ ruinâ, aut per belli injurias. **Si primum**, dispiciendum est, an destructio facta sit autoritate Superioris cum spe reedificationis; & tunc privilegium manet: vel sine reedificationis spe; & eo casu cum re destructa etiam ipsum amittitur, quia tollitur ipsius fundamentum.

349 **Si secundum**, iterum distingui debet; nam si privilegium hujusmodi concessum sit ipsi solo, seu pavimento; & tunc cum isto etiam manet privilegium. Si verò directè respiciat ædificium e. g. Domum, Monasterium &c. & tunc per destructionem ædificii suspenditur quidem privilegii usus reviviscit tamen eo reparato **arg. l. cum loca 56. ff. de Relig. & sumpt. fin.** Si autem concessum sit Communitati, quæ hic, & nunc est in tali loco, tunc ista privilegium suum, quocunque devenit, transfert; & sic quando Superioris autoritate Ecclesia, Academia, Civitas &c. de uno loco transfertur in alium, privilegia per hujusmodi mutationem non amittit, sed secum transfert **can. & temporis 48. & can. seq. caus. 16. q. 1. c. quia Monasterium 2. de Relig. Domib. Gloss. in Reg. privilegium cit. V. eod. Azor p. 1. l. 5. c. 22. q. 11. Suar. l. 6. de LL. c. 5. n. 4. & seqq. Zcel. hic n. 43. Engl. n. 14. Pirhing n. 198. König n. 26. Wiestner n. 41. Reiffenstuel. n. 171. & seqq.** Ratio est, quia hæc privilegia sunt perpetua, & tandiu durant, quamdiu durat fundamentum illorum, ergo si fundamentum privilegii sit solum, seu pavementum, cum hoc manet; si ædificium, cum hoc destructo suspenditur; si communitas, cum hac transit, quocunque illa transferit.

Dub. 1. an privilegium finiatur morte concedentis? **¶** regulariter non amittit. **Suar. l. 8. de LL. c. 31. n. 1. Laym. l. 1. tit. 4. c. 23. n. 18. Vallen-**

hic §. 1. n. 4. Engl. n. 15. Pirhing n. 171. König n. 27. Reiffenstuel n. 107. Ratio est, quia Regula generalis est, quod gratia semel rite obtenta non cessat, vel finitur per mortem concedentis, per **c. si super 9. de Offic. Deleg. in 6. & c. si cui 30. de Preb. eod.** atqui privilegium est quadam gratia; quia continet favorem ejus, cui datur; ergo &c. **Conf.** privilegium est quadam liberalis donatio, atqui donatio semel facta non expirat per mortem donantis, ergo nec privilegium.

Procedit hoc 1. non tantum de privilegio perpetuo, sed etiam de eo, quod concessum est pro limitato aliquo tempore; hoc enim non perit, quousque finiatur tempus. **Sanch. l. 8. de Matr. D. 28. à n. 50. Suar. l. 8. c. 31. n. 10. Palao tr. 3. D. 4. p. 16. §. 5. n. 1. & alii ab his cit.** Ratio est, quia est gratia facta pro illo tempore, e. g. anno.

Procedit 2. non solum in privilegio merè favorabili, sed etiam in odioso, per quod derogatur Juri communi, vel præjudicatur Juri alterius privati. **Suar. c. 31. n. 2. Puh. n. 171.** Ratio est, quia Jura absolute loquuntur de gratia, nec distinguunt, num alteri præjudicet, nec ne.

Procedit 3. etiam si Superior privilegium concedens decesserit, re adhuc integra, i. e. antequam privilegiarius coeperit uti privilegio suo. **Suar. c. 31. n. 5. Engl. n. 15. Pirhing n. 171. cit.** Ratio est, quia in *citt. Juribus*, quæ loquuntur de gratia, non additur limitatio, ergo neque à nobis addenda est, præsertim cum gratias potius ampliare oporteat.

Neque obstat, quod Rescriptum Justitiæ, sive ad lites, quo delegatur Jurisdicção contentiosa fori externi, expirat morte delegantis casu, quo res adhuc est integra; nam hoc de Rescriptis Justitiæ specialiter in Jure decisum est **c. gratum 20. & c. licet 30. de Offic. Deleg.** quod proinde ad gratias, & privilegia, quæ favorem continent, extendi non debet, ut rectè notant **Suar. & Pirhing l. cit.**

Dixi autem in Responsione, privilegium non finiri regulariter per mortem concedentis; nam absolute amitti potest. **Ex hinc ulterius**

Dub. 2. quibus casibus finiatur privilegium per mortem concedentis? **¶** 1. amittitur, cum expressè hæc conditio privilegio concessio addita est, *Quandiu vivo*, seu *pro tempore vitæ meæ*; si enim Privilegium concedere Princeps potest absolute, illud etiam concedere potest sub quacunque conditione. **Suar. l. 8. de LL. c. 32. n. 1.**

2. Expirat per se loquendo morte concedentis, quando Princeps illud concessit sub terminis, *usque ad beneplacitum*

tum nostrum. Suar. c. 32. cit. n. 2. Laym. tr. 4. c. 23 n. 17. Palao tr. 3. D. 4. c. 16. §. 5. n. 3. Valens, hic §. 1. n. 4. Pirhing n. 172. König n. 27. Reiffenstuel n. 169. Ratio est, quia per talia verba limitatur privilegium ad vitam concedentis; significant enim perseverare Privilegium, quamdiu perseverat voluntas concedentis, ista autem cum vita finitur, ergo & privilegium. Aliud dicendum, quando Princeps privilegium concessit sub terminis, *Quamdiu non revocavero*; nam sic concessum, si concedens in vita illud non revocavit, etiam post mortem durat. Suar. l. cit. n. 6. Pirhing n. 172. Reiffenstuel, n. 170. Ratio est, quia actus revocationis est positivus, & affirmativus, igitur si à concedente, dum viveret, non est exercitus, Privilegium manet; semper enim verum est, quod nondum data sit revocatio, sub cuius unius existentia ex mente dantis tolleretur privilegium. Dixi autem, *per se loquendo*; nam ut Gaill. l. 2. obs. 60. n. 16. Laym. in c. 5. fin. de rescript. in 6. Palao §. 5. cit. n. 5. Pirh. n. 172. observant, usu hodie observatur, ut privilegia etiam illa, quæ Princeps ad beneplacitum suum concessit, morte concedentis non extinguantur: cuius rei Laym. l. cit. non aliam rationem reddi posse existimat, quam quod verba hæc, *Concedimus ad beneplacitum nostrum*, benignè explicari possint, ita, ut Princeps intendat solum cavere, & admonere; quod Privilegium non transeat in contractum, seu pactum, & per talem concessionem nullam sibi, aut Successoribus suis obligationem imponat, sed liberam sibi privilegium revocandi potestatem reserve: quæ conditio, etsi privilegiis, & gratiis suapte naturâ insit, obesse tamen non potest, imò plurimum quandoque prodest ad omnem dubitationem tollendam, juxta illud vulgatum: *Abundans cautela non nocet*, & reg. non solent 94. ff.

157 3. Expirat privilegium, seu gratia morte concedentis, re adhuc integra, si sit gratia non facta, sed facienda per executores. Gloss. fin. in c. 36. de Præb. in 6. Laym. c. 23. cit. n. 18. Palao p. 16. §. 2. n. 1. Engl. hic n. 25. Pirhing n. 171. König n. 27. Ratio est, quia tunc Princeps nihil adhuc concessit, sed solum potestatem dedit concedendi, igitur mirum non est, quod re integra talis gratia morte concedentis expiret, cum etiam expiret commissio facta executori ad gratiam concedendam. Idem dicendum, quando concedens quidem non moritur, sed Jurisdictio in ipso cessat. Suar. l. 8. de LL. c. 31. n. 1. Sanch. l. 8. de matr. D. 28. n. 64. Palao p. 16. §. 4. n. 1. & alii apud istos. *Excipitur*, nisi commissio hæc facta sit in favorem ipsius Commissarii, vel Delegati;

tum enim potestas concedendi gratiam in Commissario non expirat morte concedentis, ut colligitur ex c. si cui 36. de præb. in 6. & notat ibi Barbof. n. 1. Ratio est, quia respectu Commissarii est gratia facta.

Ex his DD. plurimos casus inferunt, in quibus Privilegium & gratia concessa, etiam re integra, post mortem concedentis manet. Sic enim 1. non perit morte concedentium licentia audiendi Confessiones penitentium, data à Pont. Episcopo, Parocho &c. quia est gratia facta Sacerdoti præcipuè. Sanch. Suar. Sal. Sà, Coninck, quos citat, & sequitur Palao l. cit. n. 3. 2. Non perit ullo modo gratia tibi concessa, ut possis eligere Confessarium, qui te absolvat à reservatis, tecum dispenset &c. quia est beneficium jam possessum à te legitime. Suar. c. 31. n. 3. §. 190. Sanch. n. 72. §. 75. Palao n. 7. 3. idem dicendum de Dispensationibus, quæ à Pont. committuntur cum clausula, *Si preces veritate nitantur*; quia sunt gratia facta ipsi dispensando. Suar. l. 6. de LL. c. 17. n. 9. Sanch. l. cit. n. 87. Palao n. 8. 4. Probabile, & in foro conscientie tutum est, si tibi detur indultum, ut absolvas aliquas personas determinatas, vel cum illis dispenses in illarum favorem, non perire indultum morte concedentis; quia hæc potestas non solum est gratia illius, cui absolutio, vel dispensatio est concedenda, sed etiam tua, siquidem tu ut magis idoneus ad hoc electus es, ut absolutionem, vel dispensationem concedas. Palao n. 5. qui tamen addit, contrariam sententiam esse communem, & in praxi consulendam. 5. non expirat probabilis morte Pontificis mandatum, quod ab hoc datum est, ut providearis in aliquo Beneficio tunc vacante; quia eo ipso acquisivisti jus ad rem ad supra dictum Beneficium, quod jus maxima gratia reputari debet, ac proinde morte concedentis non cessat. Gutier. l. 2. cau. 49. c. 17. n. 5. Sanch. n. 87. Palao n. 10. Plures alii casus videri possunt apud eundem Palao, & alios DD.

Quæritur 2. an, & quomodo privilegium cesset temporis lapsu? 1. tempus privilegii durationi à concedente assignari potest vel determinatum, e. g. ad decennium, vel indeterminatum e. g. ad tempus vitæ concedentis, vel ipsius privilegiati: quomodocumque autem tempus à concedente privilegii durationi datum sit, eo lapsu extinguitur: & ratio est manifesta; quia privilegium vim suam omnem à concedentis voluntate accipit. igitur si iste ultra tempus à se statutum Privilegium durare non vult, privilegium ultra illud durare non poterit.

Idem

160 Idem dici debet de privilegio concessio dependenter ab aliqua conditione; quia tale privilegium virtualiter in se continet tempus, non quidem certum, & determinatum, sed indeterminatum, ita, ut tandiu duret, quamdiu duraverit ipsa conditio, atque ideo sublata conditione, etiam perditur privilegium, cum tempus finitum sit, pro quo concessum est. Suar. l. 8. de LL. c. 29. n. 5. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 17. Palao tr. 3. D. 4. p. 14. n. 2. Puhing bic n. 167. Wiestner n. 42. Reifensuel n. 182. Hinc fit, ut quando Clericus, vel Monachus statum mutat, non amplius gaudeat privilegio Status Clericalis, vel Monasterii; quia hæc ipsi concessa sunt, quamdiu manserit in eo Statu.

161 Faciendum tamen est necessariò discrimen inter condiciones, adjectas; nam aliquæ earum sese tenent ex parte concessionis, aliæ ex parte privilegii, aliæ ex parte usus privilegii. Si ex parte concessionis se teneat conditio, privilegium, eâ sublata, manet; quia solum requiritur conditionis existentia, ut daretur, non autem, ut datum conservaretur. Et hinc si Pontifex Monasterio concedat privilegium, quo eximitur à solvendis Decimis, sub conditione, si Episcopus consentiat, consentiente semel Episcopo, privilegium manet firmum, etsi is postea voluntatem mutet, & dissentiat. Palao l. cit. Si ex parte privilegii conditio se tenet, quia e. g. Pontifex concedit privilegium, quamdiu existit conditio, pereunte conditione, privilegium perit, nisi conditio sit ex iis, quæ semel sublata faciliè redire possunt; tunc enim suspenditur solum quoad usum, ut fit, quando Clericus Statum mutat, & Matrimonium init; nam si soluto per mortem conjugis Matrimonio, iterum faciat, quæ sunt Clerici, iterum recuperat privilegia Clerici. Si denique conditio solum apposita est usui privilegii, privilegium quidem manet, conditione illa cessante, sed usus illius illicitus redditur. Palao l. cit.

162 Dubitatur, an, sicut lapsu temporis finitur privilegium ad tale tempus concessum, ita etiam finiatur privilegium, vel gratia, absolute concessa ad aliquid agendum, vel omittendum, per exercitium talis actus, an verò se ad plures extendat? Non potest hic esse quæstio de casu, quo clara sunt verba concedentis de unico actu; neque etiam de casu, quo clarè datur potestas de pluribus actibus: nam in primo casu certum est, privilegium, vel gratiam finiiri unico actu; altero casu autem extendi ad plures.

163 Difficultas solum est de casu, quo verba sunt ambigua, ita, ut ad unum actum limitari, vel extendi ad plures possint.

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

Non conveniunt DD. Nam 1. aliqui cum Sanch. l. 8. de Matr. D. 31. n. 3. Salas D. 20. de LL. sect. 19. n. 127. Suar. l. 8. de LL. c. 29. n. 8. Bonacin. D. 1. q. 3. p. 8. S. 2. n. 2. putant, privilegium, seu gratiam non finiri unico actu per se loquendo, nisi cesset omnino causa, ob quam fuit concessum. Ratio ipsorum est, quia quando dispensatio, gratia vel privilegium pro unico solum actu datur, significari hoc clarè in privilegii verbis solet; additur enim, per hoc tantum vice, semel in vita, vel in morte &c. igitur cum significatio dubia est, privilegium ad unicum actum limitari non debet.

Secunda sententia distinguit, & 164 concedit, eo casu privilegium, aut gratiam finiiri unico actu in odiosis, non autem favorabilibus. Ita Felin. in c. 2. de Treug. & Pac. Navar. in can. placuit de presit. dist. 6. n. 166. Henric. l. 12. de marr. c. 5. à n. 7. in Comment. lit. U. Azor p. 1. l. 5. c. 23. q. 5. & favet Bartol. in l. fin. ff. de Const. Princip. n. 6. estque sententia hæc, teste Palao tr. 3. D. 4. p. 14. n. 6. communis.

Sed ipse Palao l. cit. n. 7. in ter-165 tiam viam, & ut ego quidem existimo, recedè; dicit enim totam perseverantiam privilegii, & hujus dubii decisionem pendere ex intentione, quæ fuit concessum. Putat autem, hanc intentionem investigari posse ex motivo, & causa, ob quam fuit concessa gratia, vel privilegium; nam si causa, ob quam concessum est Privilegium, speciali alicui usui privilegii annexa, nec aliis communis est, privilegium, usu eo finito, cessat; quia solum pro illo usu concessum præsumitur. At si concedatur ob finem, qui pluribus actibus communis esse potest, quantumvis odiosum sit, non limitandum, sed ad plures actus extendendum est, nisi contrarium expresse constet ex verbis Principis privilegium concedentis: & ratio est, quia privilegia non sunt restringenda extra proprietatem verborum, & materiam subjectam. Limitatio autem ad unum actum extra proprietatem verborum est, quando verba plures comprehendunt, ergo &c. Videatur Palao l. cit.

Quæritur 3. quando privilegium, 66 cesset, cessante causâ, ob quam concessum est? R. distinguendo: Vel enim privilegium hoc favorabile, vel odiosum est, quia Juri communi, vel alterius privati derogat. Si favorabile est, & continet merum favorem Principis, illud manet, etiam cessante causâ; quia ut rite, & licitè concedatur, vel non requiritur causa, vel si requiratur, requiritur solum, ut honestè, & prudenter concedatur, non verò, ut conservetur; nam ut reg. 16. in 6. habet, docet concessum à Principe beneficium esse

H

esse

esse mansurum. Suar. l. 8. de LL. c. 30. n. 2. Pirhing hic n. 169. Wiestner n. 44. Reiffenstuel n. 185.

167 Si odiosum est, videndum, an jam fit integrè concessum, vel non. Si nondum integrè concessum est, tunc quando causa finalis omnino cessat, nulla fit privilegii ipsius concessio arg. c. cum cessante 60. de Appell. Abb. in c. 9. n. 5. de Decim. Menoch. l. 4. presump. 129. circa fin. n. 196. Sanch. l. 8. de matr. D. 30. n. 2. S. 9. Suar. l. cit. n. 1. Palao tr. 3. D. 4. p. 15. n. 1. Pirhing n. 168. Ratio est, quia cessat intentio concedentis, quæ est concedere privilegium ob finem illum. Intelligi autem hoc debet, si causa illa non sit impulsiva tantum, quæ secundariò solum movet, sed principalis, sine qua Princeps privilegium nullo modo concessisset; nam intentio concedentis alligatur causæ finali principaliter intentæ, ergo quidquid sit de impulsivâ, & secundariâ, illa subsistent, subsistet gratia. Reiffenstuel n. 184.

168 Si privilegium sit plene, integrè & perfecte concessum, considerandum an unico actu consummatur, an verò tractum successivum habeat. Si unico actu consummatur, eo consummato, non cessat privilegium, vel gratia, etiam quoad effectum; quia factum legitime retractari non debet, licet casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari, ut habet Reg. 73. in 6. Tiraquell. tr. cessant. caus. p. 1. limit. 12. Menoch. l. 4. presump. 129. n. 166. Sà V. gratia n. 6. Sanch. n. 10. Suar. n. 4. Gutier l. 2. qq. can. c. 15. n. 30. Pirhing n. 169. König n. 29. Wiestner n. 45. Reiffenstuel n. 186. Et hinc fit, ut casu, quo cum Irregulari v. g. dispensatur ob ejus paupertatem ad Beneficium, & Ordines, etsi is postea Beneficio acquisito, dives fiat, Dispensatio tamen maneat; quia scilicet jam habuit consummatum effectum: item ob similem rationem, si quis dispensationem obtinuit in Voto Castitatis ad contrahendum Matrimonium ob tentationes, si ex tentationes, contracto Matrimonio, deinde cessent, non obinde fit illicitus illius usus.

169 Si verò privilegium tractum successivum habeat, iterum distinguendum est, an scilicet causa, quæ principaliter conceptem movit ad concedendam gratiam, vel privilegium, cesset contrariè, an solum negativè. Contrariè tunc cessare causa finalis dicitur, quando privilegii usus propter materiæ, vel circumstantiarum mutationem factus est iniquus, vel injustus, ita, ut verè incipiat in grave detrimentum aliorum, vel communitatis cedere. Negativè cessat, quando non existit quidem amplius concedendi ratio, privilegii tamen concessi usus iniquus, aut inhonestus non est.

Si contrariè cessat causa, etiam privilegium quoad actus futuros amittitur. Et sic cessat privilegium non residendi in Ecclesia Beneficii, quando ob absentiam privilegiatorum Ecclesia pateretur defectum Ministrorum; item cessat privilegium colligendi Decimas ex districtu alicujus Parochiæ, si inde Ecclesia Parochialis necessariis destitueretur proventibus arg. c. cum ad hoc 16. de Cler. non resid. c. suggestum 9. de Decim. c. quanto 16. de Censib. c. quid per novale 21. fin. de V. S. S. l. ex factis 43. pr. ff. de vulg. S. pupilli. subtit. Palao l. cit. n. 2. Gonzal. in c. suggestum cit. n. 4. Wiestner n. 46. Ratio est, quia privilegium concessum de re illicita, nullum est, ergo etiam, si usus illius fiat illicitus, cum eadem sit ratio in conservatione, quæ est in inceptione, seu prima concessione, cum nunquam dari facultas ad illicitum faciendum possit. Idem est, quando privilegium vergere incipit in majus detrimentum ipsius privilegii; quia, ut Reg. 61. in 6. habet, quod in gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum.

Si negativè duntaxat causa finali cesset, non cessat propterea privilegium. Et sic perseverat privilegium colligendi Decimas ex certo districtu, concessum Monasterio ob paupertatem, etiam illud cum tempore locupletatum habeat redditus abundantes; item Clericus, ex dispensatione obrinens, plura Beneficia ob tenuitatem illorum, licet ea retinet, etiam successu temporis singula sustentationem congruam Beneficio præbent, Suar. l. cit. n. 7. Engl n. 20. Pirhing n. 169. Wiestn. n. 46. Reiffenst. n. 187.

Dubitatur, an privilegium, gratia, vel dispensatio expiret, quando causa dispensationis, aut gratiæ integrè cessat, antequam illa producatur ad effectum integrum? Sanch. l. 8. de Matr. D. 30. n. 14. plures referens, exillimat, Dispensationem, & gratiam eo casu cessare, vel saltem suspendi, usque dum causa redeat, ob quam fuit concessa. Movetur t. can. generaliter 40. caus. 16. q. 1. c. tue 12. de Cler. non resid. c. Abbatis 25. fin. de V. S. ubi revocatur gratia, & privilegium. cessante causâ, absque discrimine. 2. l. Granus Antoninus 72. §. sed cum duo ff. de Fidejuss. ubi quædam fidejussoris obligationes extinguuntur, & redditur ratio his verbis, ut, quemadmodum incipere aliis non possunt, ita nec remaneant: ex quo Gloss. V. remaneant infert, quod impedit faciendum, destruere quoque factum. Id autem, quo impedit gratiam faciendam, est defectus causæ, ergo illius defectus etiam destruit factam. 3. facilius tollitur Jus speciale, i. e. privilegium, quam Jus commune, sed Jus commune, cessante

fante causa finali, cessat, ut apud omnes compertum est. ergò à fortiori etiam privilegium. 4. actus non operantur ultra intentionem agentium *c. quemadmodum 25. de Jurejur.* atqui in omni Dispensatione subintelligitur conditio, si causa permaneat; aliàs iniquus dispensator esset, si permanere gratiam vellet casu, quo prorsus cessaret causa.

173 Sed melius, ut inter privilegia n. 169, ita nunc inter causas gratiæ, vel dispensationis concessæ distinguitur; nam aliquæ integræ existunt, quando conceditur gratia: aliæ tractum successivum habent, ut ipsa Dispensatio. Si tractum successivum causa habeat, ut in dispensatione de esu carnum in Quadragesima ob infirmitatem, recitationis Horarum ob debilitatem oculorum &c. cessante causa, cessat Dispensatio; & conf. qui rursus convalescit, debet iterum abstinere à carnibus, qui restitutos habet oculos, tenetur iterum recitare Breviarium &c. & ratio est, quia dispensatur in obligatione solum tamdiu, quamdiu fuerit causa, infirmitas, oculorum debilitas &c.

174 At si tractum successivum non habet, sed tota existit tum, quando conceditur gratia dispensatio, vel privilegium, nullo modo hoc cessat ob causæ cessationem. Sylv. V. Dispensatio q. 6. Tiraquell. tr. cessant. caus. pr. n. 92. § 94. Sa V. Gratia n. 6. Suar. l. 8. de LL. c. 30. n. 12. Saas D. 20. sect. 6. n. 67. Guier. l. 1. qq. can. c. 15. num. 22. Palao tr. 3. D. 4. p. 15. n. 7. Ratio est, quia privilegium tale, ut ponitur, fuit absolutè concessum, igitur non dependet à causa futura, sed ab existente concessionis tempore; nam per hoc privilegium absolutè concessum distinguitur à conditionato, quòd hujus duratio commensuretur durationi conditionis, sub qua conceditur. Conf. quia per hoc, quòd Princeps legitime dederit privilegium, privilegiarius acquisivit jus utendi privilegio. sed jus semel quæsitum non revocatur ex cessatione causæ, ob quam fuit prius concessum, ut optimè aliis relatis docet Menoch. l. 4. præsumpt. 189. n. 197. ergo &c.

175 Neque contrarium evincunt Rationes n. 172. oppositæ. Ad 1. in textibus cit. clarè agitur de causa habente tractum successivum; nam *can. generaliter* agitur de immunitate Clericorum ab omni Tutela, & Curatela, *c. tue* de privilegio Clericorum absentium à loco Beneficii tempore studiorum, *c. Abbatis* potestas eligendi Abbatem conceditur, donec ibi viguerit disciplina Regularis, atqui clarum est, has causas habere tractum successivum; nam fructus Præbendarum indulgentur absentibus causâ Studiorum, quamdiu his

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

occupantur, & Clerici à Tutela, & Curatela immunes sunt tantum, quamdiu Officii Divinis vacant, nec divagantur. Ad 2. obligatio ibi extinguitur, quia pervenit ad statum, à quo incipere non potuit, non propter cessationem causæ finalis, sed propter circumstantiam advenientem, vi cuius obligationis usus iniquus redditur. dixi autem n. 170. ex tali circumstantia tolli privilegium, cum licere non possit, quod illicitum est. Et sic etiam intelligenda est *Glossa*, dum dicit, quod impedit faciendum, destruere jam factum, nempe quando impedimentum est honestati contrarium; non verò quando est impedimentum præcisè ob cessationem causæ. Ad 3. etià facilius sit mutari privilegium, quam legem, non tamen sequitur, quòd privilegium cessare debeat, quando Lex cessat: Lex enim cessat, cessante causâ ejus finali; quia tunc inutilis redditur: privilegium verò, etsi causa cesset, ob quam fuit concessum, adhuc est utile privilegiato. Ad 4. si privilegium concedatur absolutè, mens concedentis est, ut privilegiatus eo utatur, etiam cessante causa, ob quam fuit concessum. Neque idcirco peccat, qui sic concedit privilegium; quia etiam causa transiens, & temporalis honestare potest concessionem, & privilegium perpetuum.

Quæritur 4. quot modis renuntiari privilegio possit? 2. dupliciter; nam duplex esse potest Renuntiatio privilegii, Expressa, & Tacita. Expressa est, quæ fit per pactum, aut verbis expressis; Tacita, quæ Juris interpretatione censetur fieri per non usum privilegii, aut usum contrarium. De hac sermo erit duabus sequentibus Quæstionibus. De priorè

Dub. 1. an privilegium amitatur per Renuntiationem expressam, à Privilegiario factam? 2. distinguendo; nam si privilegium alicui personæ particulari in ipsius solius favorem concessum sit, per renuntiationem liberam, & expressam amitatur; quia liberum est unicuique juri suo renuntiare *c. si de terra 6. fin. b. tit. l. si quis 29. C. de Pact.* Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 20. Palao tr. 3. D. 4. p. 17. n. 1. *Englicus* n. 27. König n. 29. Reiffenst. n. 188.

At si privilegium principaliter concessum sit in favorem Communitatis, Dignitatis, vel loci, e. g. Civitatis, Ecclesiæ, vel Monasterii, non possunt personæ particulares cum ejusdem præjudicio privilegio renuntiare, ne Juramento quidem. Laym. Palao l. cit. Reiffenstuel n. 190. & communis aliorum: & ratio est, quia non sunt bona propria cuiusque *l. jus publicum 38. ff. de Pact.* Ad hæc reducitur, si privilegium sit pluribus pro indiviso concessum; tunc enim, quia unus non potest Juri alterius præjudicare, nullus eorum in

H 2

par-

particulari potest renuntiare privilegio, quod cum cæteris ita commune habet. Palao n. 1. cit.

179 Atque hinc 1. non potest ullus Clericus etiam pro se renuntiare privilegio Canonis, & Fori c. si diligenti 12. de for. compet. c. contingit 36. de Sent. Excomm. quia hæc privilegia concessa sunt in favorem totius Ordinis, seu Status Clericalis. Palao l. cit. n. 2. & alii omnes. 2. nec Religiosi renuntiare possunt privilegiis suæ Religionis concessis, ut privilegio Exemptionis, sine consensu Pape, qui eos ab Ordinariorum Jurisdictione exemit, & suæ gubernationi, ac protectioni immediate subjecit, per c. cum tempore, de Arbitr. & urget ratio, quæ in priore exemplo. 3. etiam filius, renuntiare nequit privilegio, quod ipsi concessum est per S. C. Macedonianum, ut non possit ex mutuo pecuniæ obligari, ut dictum est Libr. 1. Tit. 35. n. 16. & ratio est, quia non in favorem ipsius tantum, sed præcipue in favorem parentum concessum est, quorum indemnitas per privilegium istud intenditur. 4. idem dicendum de Minoribus; nam neque isti renuntiare possunt beneficio restitutionis in integrum, nisi aut veniam ætatis petant à Principe, aut juramentum addant, se non uluros hoc privilegio, quod Juramentum tamen relaxari potest. Videantur dicta Libr. 1. Tit. 21. de in integr. restit.

180 Dub. 2. quid requiratur, ut Privilegium tollatur per Renuntiationem expressam? n. 1. requiritur, ut fiat voluntate libera h. e. non coacta, ipsius renuntiantis, quæ sponte, & volens velit abdicare, à se privilegium, & jus per hoc sibi acquisitum, vel in totum, si sit totius privilegii, vel in parte, si sit renuntiatio alicujus partis Privilegii. Palao tr. 3. D. 4. p. 17. n. 5.

2. Accedere debet potestas renuntiandi; nam si potestatem renuntiandi non habet, voluntas renuntians nulla est, & nullum habet effectum, ut in casibus n. præc. allatis vidimus.

181 3. Si renuntiatio cedit in aliorum utilitatem, quia scilicet renuntiatione jus aliis confertur, vel remittitur, ut contingit in privilegio non solvendi Tributa, exigendi Decimas &c. tunc requiritur etiam acceptatio ejus, cujus interest, quæ nisi accedat, revocabilis est renuntiatio, sicut quævis alia donatio, usque dum à donatario acceptetur. Gloss in c. 3. V. obtulit, de eo, qui mittitur in possess. Bald. ibid. n. 8. Suar. l. 2. de LL. c. 33. n. 14. & seqq. Palao p. 17. cit. n. 6.

182 4. Si verò privilegium sit ex illis, quæ solum spectant privilegiarium, nec alteri damnum inferunt, ut sunt Privilegium eligendi Confessarium, recitandi Brevia-

rium ante horas consuetas, comedendi carnes diebus prohibitis &c. probabilis non amittitur privilegium, nisi accedat consensus illius, qui dedit Privilegium: & hinc donec acceptata ab hoc sit renuntiatio, privilegiatus à se factam revocare, & privilegio suo, ut antè, uti potest arg. c. licet 7. de Procurat. in 6. Sanch. l. 8. de matr. D. 32. n. 2. Salas D. 20. de LL. sect. 19. n. 128. Bonac. D. 1. q. 3. p. 8. §. 4. n. 3. Suar. c. 33. n. 18. Palao n. 8. Zoes. hic n. 34. Pirhing n. 173. Wiestner n. 47. Reiffenstuel n. 189. Ratio est, quia jus privilegii pender à voluntate concedentis, & acceptance ejus, cui conceditur, ergo quamdiu voluntas concedentis manet, & renuntiationem privilegii nondum acceptavit, potest is, cui conceditur privilegium, non obstante sua renuntiatione, se resolvere ad illud retinendum.

Dub. 3. an, & quando Prælatus cum Capitulo, vel Conventu renuntiare privilegio possit? R. distinguendo: Vel enim privilegium, de cujus renuntiatione agitur, est utile Communitati, vel indifferens, aut inutile, aut etiam noxium. Si noxium communitati fiat, renuntiatione non indiget, sed per seipsum cessat; quia, ut in Reg. 61. h. 8. dicitur, quod ob gratiam alicujus concedatur, non est in ejus dispendium retorquendum. Reiffenst. hic n. 197.

Si inutile, vel indifferens sit, renuntiare illi Prælatus cum Capitulo potest, juxta c. cum accessissent 8. de Constit. c. pro illorum 22. de Preb. modò talis renuntiatio non cedat in Ecclesiæ, vel aliorum præjudicium; nam privilegio Ecclesiæ nemo potest renuntiare arg. c. contingit 1. de sent. Excom. Fagn. in c. inter alia n. 82. de Immunit. Reiffenst. n. 196.

Si utile sit, & honorificum, etiam unus solus aliis de Capitulo contradicere, & renuntiationem impedire potest. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 20. Pirhing n. 174. Reiffenstuel n. 196. post Innoc. Abb. Alex. de Nevò &c. Requiritur ergò, ut renuntiatio fiat de communi omnium consensu, qui si accedat, tenebit renuntiatio; quia & hic Regula locum habet, quod favori suo ij, quibus competit, renuntiare possit arg. c. pro illorum cit. & docet Laym. in c. cum accessissent cit. n. 12. de Constit.

183 Quæritur 5. an privilegium tollatur per non usum? Ratio dubitandi est, quia si per non usum privilegium tolleretur, tolleretur ideo, quia talis non usus vel indicat tacitam renuntiationem, vel quia occasione dat, ut gravatus privilegio adversus privilegium præscribat, Primum dici non potest; quia potest privilegiatus privilegio suo non velle uti ob alios fines, igitur non statim præsumi potest, quod eo non utatur animo renuntiandi. Deinde

de etsi præsumeretur ejusmodi voluntas renuntiandi, tamen, ut n. 182, dictum est de renuntiatione expressa, non statim per ejusmodi renuntiationem tolleretur privilegium, sed opus foret acceptatione ejus, qui privilegium dedit; tacita enim non habet majorem vim, quam expressa. *Sed neque alterum dici potest*, quod scilicet non usus sit occasio præscriptionis; nam imprimis in privilegijs, quæ in aliorum gravamen non cedunt, non datur præscriptio, hoc ipso, quia uti ijs privilegiatus potest, quando libet: in alijs verò, quæ in gravamen aliorum cedunt, præscriptio videtur tolli à concedente privilegium; nam in privilegiarij voluntate constituit usum privilegij. Sed quoties usus privilegij remittitur privilegiarij voluntati, plures non contemnendi DD. putant, non posse adversus privilegium præscribi, ergo &c. *Conf.* non usus rei propriæ non tollit hujus dominium, ergo nec privilegium. *Ant.* patet & alijs, qui non utitur pecuniâ, aut veste sua, hoc ipso dominium illarum perderet: quod est falsum; requiritur enim, ut, si vestem, aut pecuniam velis non amplius tuam esse, illam à te abjicias, & quasi pro derelicta habere velis l. si res 1. & l. seq. ff. pro derelicta. igitur quamdiu privilegium à te non abjicis, quod renuntiatione debebat fieri, non poteris illud per non usum amittere.

287 Sed his non obstantibus, dicendum, privilegium per non usum amitti posse. Ita post *Abb. Felix*, Decium docet Azor l. 5. c. 3. q. 8. & c. 42. q. 8. Salas D. 17. de LL. sect. 13. à n. 63. & D. 19. sect. 20. n. 115. Suar. l. 8. c. 34. n. 2. Bonacin. D. 1. q. 3. p. 3. §. 5. n. 3. Palao tr. 3. D. 4. p. 18. n. 1. Englbic n. 19. & hoc teste omnes. Potestque hoc fieri aut vi tacitæ renuntiationis, aut vi præscriptionis. *Vi tacitæ renuntiationis* quidem; quia is, qui sciens, & volens non utitur privilegio, dum uti deberet, & posset, meritò censetur abdicasse illud: neque hinc opus est alia acceptatione dantis privilegium, quam quæ dispositione Juris habetur; in id enim, quod Juris est, consentire omnes videntur. *Vi præscriptionis* autem; quia si contra Leges, cur non etiam contra privilegia præscribi possit, cum etiam ipsæ sint Leges privatæ?

288 Ex quo patet Responsio ad *Rationem dubitandi*. Quod additur, quasi privilegiario ad ipsius voluntatem remittatur privilegij usus, universaliter verum non est; certum enim est, quod concedens privilegium sæpe addat expressè verba, quibus usum privilegij relinquit liberum voluntati privilegiarij, & quod hæc verba non addantur frustra. Essent autem frustra, & sine effectu apposita, si in omni privilegio subintelligerentur, & subintelleccta haberent vim excludendi præscriptionem, igitur di-

endum, quòd tum solum excludant præscriptionem adversus privilegium pro vita privilegiati, quando expressè adduntur; at quando conditio illa subintelligitur tantum, liber quidem est usus privilegij per se loquendo (quia nemo cogitur uti gratiâ specialiter sibi concessâ,) sed si tempus, ad præscriptionem requisitum, transierit, privilegium per ejusmodi non usum cessabit. *Ad Conf.* dico, non usum privilegij, quando deberet, & posset eo uti privilegiarius, esse abjectionem illius interpretativam, quæ causam dedit, ut Leges præscriptionem inducerent. Videtur igitur omnino certum, quòd privilegia per non usum amitti possint. *Difficultas* solum est, quænam sic amitti possint: atque hinc

Dub. 1. quænam privilegia amittantur per non usum? *Res.* distinguendo inter ea, quæ in aliorum gravamen redundant, & inter illa, quæ non redundant in aliorum gravamen, sed in mera facultate aliquid agendi consistunt, uti est privilegium dicendi Missam ante auroram, comedendi carnes in Quadragesima, pro Horis Canonicis recitandi Officium B. V. *Posteriora* solo non usu, quancumque tempore continuato, non amittuntur. *Gloss. in c. 24. v. semel in anno b. tit. Rodriq. tom. 2. Reg. q. 49. art. 3. Suar. l. 8. de LL. c. 34. n. 17. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 22. Palao tr. 3. D. 4. p. 18. n. 3. Englbic n. 19. Pirhing n. 176. König n. 29. Wiestner n. 49. Reiffenstuel n. 209.* Ratio est, quia si amitterentur per purum non usum, amitterentur vel per viam præscriptionis, vel per viam tacitæ renuntiationis. non primo modo; quia nemo contra hujusmodi privilegia potest præscribere, cum nemini onerosæ sint, & alios non respiciant: non secundo modo; qui quilibet potest uti, vel non uti privilegio suo pro libitu, & solus non usus non est sufficiens signum volentis renuntiare privilegio. Neque obstat l. nundinis 1. ff. de nundinis. ubi privilegium nundinarum spatio decennij per non usum amittitur; nam hoc fit ideo, quia vel inter onerosa privilegia reputatur, ut habet *Gloss. in c. 24. b. tit.* vel quia tali conditione à Principe concessum est, ut per non usum intra decennium amitteretur. *Cæteræ Leges, & Jura, quæ amissionem privilegij propter non usum statuunt, loquuntur solum de privilegijs, quæ in gravamen aliorum cedunt, ut legenti constabit: ex his autem, cum restrictio privilegiorum sit odiosa, ad privilegia merè gratiosa non debet fieri extensio; sed & diversa est horum ratio; nam privilegia merè gratiosa, ut supra dixi, præscriptioni non subjacent.*

Aliter discurrendum est de *Priori genere* privilegiorum, seu de ijs, quæ onus, & gravamen afferunt alteri; nam ista amittuntur.

tuntur per non usum privatorum voluntarium, & liberum, oblatâ scilicet occasione utendi privilegio: & hoc tum per viam tacitæ renuntiationis, tum per viam præscriptionis. Gaill. l. 2. obs. 60. n. 2. Azor p. 1. l. 5. c. 22. q. 8. Suar. l. 8. de LL. c. 34. n. 5. 6. § 16. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 21. Palao tr. 3. D. 4. p. 18. n. 4. Pirhing hic n. 175. König n. 29. Reiffenst. n. 204. & sumitur ex l. mundinis 1. junct. Gloss. V. tempore ff. de Nundin. Ratio est, quia etiam illæ obligationes, & Servitutes, tam reales, quam personales ita amittuntur per non usum; nam sic amittit jus eundi, vel currum agendi, per alienum fundum, qui longo tempore, occasione oblata, hoc suo jure non utitur; item Dominus Feudi amittit jus exigendi obsequia à Vasallo, si longo tempore, etiam cum possit, & occasio se offerret, illa non exigat &c.

Dub. 2. quid requiratur, ut per non usum tollatur privilegium, alteri gravamen, vel onus afferens? n. duo requiruntur 1. ut iste non usus sit voluntarius, & liber, ac proinde, ut privilegiatus eo usus non sit, cum utendi occasio fuit; nam si aut occasio utendi nulla se obtulit, aut privilegiarius oblata uti non potuit, sive propter absentiam, aut ignorantiam inculpabilem, sive propter infirmitatem, aut alterius violentiam, per ejusmodi non usum merè negativum, etsi longissimi temporis, privilegiarius privilegium non amittit; quia non usus iste liber non est, & cons. nequit præsumi, quod procedat ex animo renuntiandi privilegio. Et hinc, qui jus gladii ex Principis privilegio habet, illud non amittit, etsi longissimo tempore ex defectu occasionis non fuerit usus privilegio: sic pariter non perdit privilegium, & jus exigendi obsequia à Vasallo Dominus directus Feudi, si illa non exegit, quia is non indigebat: Item manet Universitati privilegium promovendi ad Gradus Doctorales, etsi longissimo tempore, eò, quod nullus esset, qui promoveri vellet, aut dignè possit, in eadem ad Gradus istos promotus fuerit. Gaill. l. cit. n. 4. § seqq. Azor q. 8. Laym. n. 21. Palao n. 2. Pirhing n. 175. König n. 29. Reiffenstuel n. 205. § duob. seqq. Monent tamen hic DD. absentiam occasionis non debere esse voluntariam; nam si Judex habens jus gladii maleficos capitis reos studiosè non capiat, ne eos afficere debeat extremo supplicio, aut Universitas causam Scholasticis dederit, quare nolint promoveri, amittunt privilegia; quia tunc idem est, ac si nolent privilegiis suis uti, & sic fit iste non usus interpretativa abdicatio privilegii.

192 2. Requiritur lapsus temporis: & quidem, ut per non usum viâ tacitæ renuntiationis sublatum censeatur privilegium, requiritur, ut tantum tempus lapsum sit, ex

quo præsumatur animus se abdicandi privilegio: ut verò viâ præscriptionis, opus est, ut iste non usus continuatus liberè fuerit per tempus ad præscriptionem requisitum, scilicet inter præsentis per decennium, inter absentes per vicennium, & aliquando per tempus longius, prout dictum est ad Libr. 2. Tit. 26. à n. 100. Menoch. l. 6. præsumpt. 41. fin. Suar. c. 34. cit. n. 20. Pont. l. 8. de Matr. c. 18. n. 23. Wiefner hic n. 49.

Quæritur 6. quando privilegium ne 193 gativum amittatur usu, vel actu contrario? 2. etiam hic distinguendum esse inter privilegia merè gratiosa, & inter onerosa aliis. Privilegia, quæ merè gratiosa sunt, & nemini præjudicium afferunt, ut est Privilegium non jejunandi in Quadragesima, non recitandi Horas Canonicas &c. non tolluntur solo usu contrario: & hoc verum est, sive deinde unus solum, sive plures ponantur actus contrarii, Ita Suar. l. 8. de LL. c. 35. n. 22. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 23. Bonac. D. 1. q. 3. p. 8. §. 6. n. 5. Palao tr. 3. D. 4. p. 19. n. 1. Pirh. hic n. 183. Wiefn. n. 50. Reiffenstuel n. 213. Ratio est, quia ex non usu, seu usu contrario non potest præsumi renuntiatio istorum privilegiorum; potest enim habens privilegium non jejunandi, vel non dicendi Horas Canonicas jejunare, vel orare; non quasi obligatus Lege, aut animo renuntiandi privilegio, sed ex devotione tantum, vel ob alios fines, adeoque sine præjudicio privilegii sui. Adde, etsi præsumi posset renuntiatio facta, sed illa tamen non adimeretur privilegium, ex mutare voluntatem suam renuntians posset, quamdiu renuntiatio nondum est acceptata à concedente, ut supra n. 182. dictum est de Renuntiatione expressa.

Aliter sentiendum est de Privilegiis 194 negativis, quæ aliis onerosa sunt, & præjudicium afferunt, uti sunt immunitas à solvendis Decimis, vel Tributis, exemptio à Jurisdictione Ordinarii &c. nam hæc amittuntur per usum contrarium privilegio: fierique hoc potest vel viâ præscriptionis, si nimirum post actum contrarium, sine protestatione factum, decurrat legitimum tempus ad præscriptionem sufficiens, & necessarium: vel per tacitam renuntiationem; qui enim sciens, & volens exercet actum contrarium privilegio, præsumitur in foro externo renuntiare velle privilegio suo. Suar. l. cit. n. 7. Laym. n. 23. Palao n. 3. Pirhing n. 178. Reiffenstuel n. 213.

Porro ut per hujusmodi actum con- 195 trarium inducatur tacita renuntiatio, requiritur 1. ut actus iste sit factus ab ipso met privilegiato; nam si ab alio fieret, non tolleretur privilegium. Suar. l. cit. n. 3. Pirhing n. 179. Reiffenstuel n. 216. 2. actus iste debet esse Voluntarius, & quidem fieri animo renuntiandi privilegio: hincfi- quis

quis expressè protestetur, quòd per ejusmodi actum privilegio renuntiare non velit, aut si ignoret, illum contrarium privilegio esse, per eundem non amittitur privilegium, Reiffenst. n. 214. § 2. seqq.

3. actus, qui exercetur contra privilegium, debet esse directè contrarius toti privilegio quoad totam facultatem: & hinc privilegium habens tractum successivum non statim tollitur unico actu etiam quoad usum illius imposterum, nisi completa sit præscriptio.

Abb. in c. 8. de Const. n. 8. Felin. ibid. n. 9. Laym. ibid. n. 11. Suar. l. cit. n. 10. Pont. l. 8. de Matr. c. 18. n. 27. Wiestner bic n. 52.

Aliud est, si privilegium tale sit, quod unico actu perficitur, & effectum non iterabilem habet; nam hoc vià renuntiationis tacitæ per unicum actum contrarium tollitur, ut communiter docent DD. in c. cum accessissent 8. de Const. c. si de terra 6. § c. accedentibus 15. b. tit. & ratio est manifesta; quia in tali casu renuntiatio pro uno actu est renuntiatio privilegii simpliciter, & absolutè, cum totum privilegium in uno actu consistat.

4. Privilegium tale debet esse, cui contra privilegium operans derogare, & renuntiare etiam expressè possit; aliàs etsi plures etiam actus illi contrarios faciat, privilegium per eos actus non tollitur. Abb. n. 8. cit. Felin. n. 28. Laym. n. 12. Suar. n. 5. § 8.

Pirhing n. 181. Ratio est, quia is, qui non potest per expressam renuntiationem tollere privilegium, neque per tacitam illud potest, exercendo actus illi contrarios; nam expressi, & taciti est eadem vis: imò major efficacia est expressæ renuntiationis, quàm tacitæ, cum verbis illa hæc factis duntaxat fiat.

196 Ut præscribatur adversus privilegium negativum, requiritur decennium inter præsentem, vicennium inter absentes, nisi privilegiatus sit Ecclesia, Monasterium &c. Quod si privilegiatus sit Ecclesia, Monasterium &c. requiritur tempus longius: quantum verò illud esse debeat, dubium est. Et rationem dubitandi facit c. si de terra 6. b. tit. ubi dicitur, quòd privilegium non solvendi Decimas, competens Cisterciensium Ordini per c. ex parte 10. § c. nuper 34. de Decim. amissum sit solutione earum, per annos 30. ab istius Ordinis Monasterio continuata. Sed dicendum, requiri annos 40. Ita Suar. c. 35. cit. n. 21. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 26. n. 18. Gonzal. in c. si de terra cit. n. 7. Wiestner bic n. 53. § duob. seqq. ex Regula generali c. de quarta 4. c. ad aures 6. § c. illud 8. de præscript. & præcipuè c. accedentibus 15. b. tit. ubi alleganti præscriptionem adversus privilegium tale imponitur onus probandi temporis quadragenarii. Neque obstat c. si de terra in contrarium allegatum; quia ibi solum agitur de amissione

privilegii vià renuntiationis, quæ ex Decimarum solutione, à privilegiatis, Juris sui ignorantiam non habentibus, triginta, imò paucioribus, & secundum multos decem duntaxat annis sine ulla interruptione, & protestatione continuatâ, præsumitur, cum tam supinus non facilè quisquam sit, ut solutionem, à qua se privilegio esse immunem novit, tot annis sine ulla protestatione præstet.

Quæritur 7. quomodo amittatur privilegium per abusum? & cum distinctione; potest enim abusus privilegii, si ve culpa in usu illius triplici modo contingere. 1. per excessum, si quis utatur privilegio contra intentionem concedentis, illud ultra illius limites extendendo ad tempus, locum, materiam, vel personam non concessam. 2. sumendo ex illo occasionem delinquendi, sicut contingeret, si exemptus liberius delinqueret, aut alteri injuriam inferret spe immunitatis, vel difficilius conventionis concepta ex privilegio. 3. contra ejus Indulti finem agendo, sicut ageret Canonicus, vel alius Beneficiatus, obtinens privilegium non residendi in sua Ecclesia ad prosequendum litterarum studium, si hoc insuper habito, tempus otio tereret, & inutilibus, atque à privilegio sine alienis exercitiis infumeret.

Quocunque ex his tribus modis privilegiatus privilegio suo abutatur, mereatur illud amittere, ut habetur can. ubi 7. dist. 74. c. licet 18. de Regular. c. ut privilegia 24. b. tit. c. contingit 45. de sent. Excomm. & alibi passim, docentque Suar. l. 8. de LL. c. 36. an. 4. Salas D. 17. sect. 13. n. 67. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 24. Bonacin. D. 1. q. 3. p. ult. n. 2. Palao tr. 3. D. 4. p. 20. n. 3. Englac n. 16. Pirh. n. 185. Reiffenst. n. 176. § seqq.

Si primo modo per excessum privilegiatus abutatur privilegio suo, mereatur illo privari, & defacto aliquando privatur vel ex toto, vel ex parte, prout Lex disposuerit: & sic eligens indignum, pro illa vice privatur potestate eligendi, ut habetur c. gratum 2. de postulat. Prelat. c. cum in cunctis 7. § fin. & c. cum Wintonensis 25. de Elect.

Si secundo modo, accipiendo occasionem delinquendi, meretur privari quidem privilegio suo; at non est privatus ipso facto, saltem ante sententiam declaratoriam criminis, ut colligitur ex c. contingit cit. ubi Clericus incedens sine habitu, & tonsura, ut occasionem liberius vivendi habeat, non amittit privilegium Clericale, quousque ter monitus sit.

Si tertio modo, privilegium eo modo cessat, quo modo cessat finis, & fundamentum privilegii. Si finis solum cessat quoad aliquem actum, privilegium solum cessabit pro illo actu; si in totum cessat, pri-

privilegium quoque cessabit in totum. Sed hæc cessatio non est in poenam abusus, sed ob defectum finis à privilegio intenti, atque adeò ex natura rei: & sic ipsa natura rei amittit privilegium Clericale Clericus, qui ad Statum Matrimoniale transit, & Laicè vivit; item perdit privilegium lucrandi fructus Beneficii sui absens Studiorum causâ, si ille non vacet Studiis &c.

201. Porro Excessuum, quos privilegiati in usu privilegiorum suorum committunt, exempla varia referuntur in Jure Pontificio: potissimi verò Religiosorum sunt; cum enim hi pluribus privilegiis à Sede Pontificia præ cæteris instructi sint, primum est, eos magis in usu eorum excedere. Occasionem prohibitionum sequentium maxime dederunt Templarii, & Hospitalarii, qui in multis excedebant. Præcipua afferam capita.

203. 1. Igitur excedere Religiosi possunt, si Ecclesias, vel Decimas de manu Laicorum sine Episcopi consensu recipiant *c. cum & plantare 3. b. tit.* jubenturque sic receptas dimittere, nisi legitime præscriperint, vel postea consensum Episcopi obtinuerint *c. cura 11. de Jur. Patron. Gloss. in c. 3. tit. v. aliquo tempore. Host. ibid. Fagnan. n. 2. Pirh. hic n. 131.* Quod tamen quoad Decimas non absque discrimine intelligendum, sed distinguendum est, an Laici justè, & cum consensu Pontificis eas Decimas obtinuerint, an verò injustè.

Si justè, consensu Episcopi eo casu opus non est; cum enim per ejusmodi concessionem separentur omnino à bonis Ecclesiasticis, & Laicales fiant, sicut alia sua bona, ita & Decimas ejusmodi donare Religiosis possunt, vel etiam vendere propria auctoritate, & non requisito consensu Episcopi. Si verò injustè, interest, an Laicus Decimas injustè detineat sine titulo, vel cum titulo ab inferioribus Prælatibus habito.

Si ex titulo aliquo, Religiosi eas à Laicis possunt accipere, accedente consensu Episcopi, idque ex permissione Ecclesiæ, & Juris Canonici *c. cum apostolica 7. de bis. que à Prælat. sic enim utilitati Ecclesiæ consulitur, dum ejusmodi Decimæ ad usus Ecclesiasticos revocantur can. fin. caus. 16. q. 1. junct. c. statuto*

202. 2. *§. sanè de Decim. in 6. Si sine titulo, nullo modo illas etiam spontè oblatas Religiosi à Laicis possunt accipere, sed hi debent illas dimittere, & restituere illi, ad quem de Jure pertinent: & ratio est, quia nulla potestas Laicis competit disponendi de rebus Ecclesiasticis c. fin. de reb. Eccl. non alien. & pro non dato habetur, quod datur ab illo, qui non potest donare c. quod autem 7. de Jur. Patron.* Et hoc procedit, etiamsi talis donatio facta sit cum consensu Episcopi; quia consensus Episcopi nihil novi dare potest, sed datum ab alio, qui dare potest,

confirmat, juxta Regulam traditam *c. inter dilectos 6. 7. cæterum de fid. Instrum.*

2. Excedunt Religiosi, & privilegii, si Excommunicatos, & nominatim interdictos ab Episcopis non evitent, sed ad Divina recipiant; nam Excommunicatus, & Interdictus in una Ecclesia, vel Diocesi, censetur ubique Excommunicatus, & Interdictus, ita, ut vitari debeat tanquam Excommunicatus etiam à non subditis, & privilegiatis *c. cum & plantare cit. §. excommunicatos. Host. ibid. Abb. n. 1. Fagnan. n. 2. Pirhing n. 133.* Neque obest, quod exempti sint à Jurisdictione Ordinariorum, qui tulerunt Excommunicationis sententiam; quia privilegium Exemptionis, etsi faciat, ut excommunicari nequeant ab Ordinariis, non tamen facit, ut non debeant alios Excommunicatos vitare: & ratio est, quia obligatio eos vitandi non ex Jurisdictione Ordinarii excommunicantis, sed ex dispositione Juris communis provenit, cui etiam Exempti subjacent, *Suar. D. 13. de Censur. sect. 1. n. 8. Bartol. in c. cum & plantare cit. n. 14. Pirhing n. 133. cit.*

3. Excedunt, si in Ecclesiis suis, quæ pleno jure, i. e. quoad temporalia, & Spiritualia ad ipsos non pertinent, cum vacaverint, Presbyteros Parochiales constituent, & eos Episcopis non præsentent instituendos *c. cum & plantare cit. §. in Ecclesiis, Fagnan. n. 3.* nam etsi rationem rerum temporalium ab hujusmodi Presbyteris Religiosi ejusmodi possint exigere, præsentare tamen eos Episcopo debent, ut ab hoc instituantur, & curam accipiant, sicque institutos, inconsultis iisdem Episcopis, removere non possunt. Quoad Ecclesias, quæ pleno jure, scilicet quoad temporalia simul, & spiritualia subjæctæ ipsis Religiosis sunt, faciendâ est distinctio: Vel enim populus etiam est illis subjæctus, ita, ut quasi Episcopalem Jurisdictionem in eum exercent; vel contra ipsæ quidem Ecclesiæ exemptæ sunt, non tamen populus à Jurisdictione Episcopi Diocesani. Si primum, liberam tales Religiosi potestatem habent instituendi, & destituendi Clericos in illis Ecclesiis, etiam sine consensu Episcopi loci, ut colligitur arg. à sensu contrario ex *cit. §. in Ecclesiis, & notat ibi Gloss. V. pleno jure.* Si secundum, Religiosi exempti habent quidem liberum jus conferendi, vel instituendi Rectorem in illis Ecclesiis, debent tamen institutum præsentare Episcopo, ut ab eo curam accipiat.

4. Excedunt, si scienter in locis interdicitis Divina celebrent, vel celebrari faciant, nisi secundum permissionem Juris, scilicet submissâ voce, & januis clausis: item si ibi alios, quam Confratres suos sepeliant *c. cum & plantare cit. §. quodsi.* Multo

to magis excedunt, si publice ad Divina Officia, Sacramenta, & Sepulturam admittant Excommunicatos, & personaliter interdicos *c. ad hęc 5. b. tit. c. Episcoporum 8. eod. in 6.* Juberetque Alexander III. sic sepultos extra Cœmeteria ejici, modò possint ossa eorum ab aliorum fidelium ossibus discerni *c. sacris 12. de sepult.* & nisi fortè petierint absolvi, & per eos non steterit, quò minus fuerint absoluti. Gloss. *in c. adhęc cit. V. ejiciant.* Ratio est, quia quibus non communicamus vivos, nec defunctis communicare debemus, *c. adhęc, & c. sacris cit.*

Exempti autem, qui contra hanc prohibitionem fecerint, præter alias pœnas Jure statutas, interdicuntur ingressu Ecclesiæ, donec competenter satisfecerint, ad arbitrium illius, cujus sententiam contempserunt. Dixi autem, *Exempti*, nam hæc pœna non est extendenda ad non exemptos, ut Pirhing *n. 144.* notat, quamvis Gloss. *in c. Episcoporum cit. V. ingressum* contrarium teneat.

207 5. Excedunt, si in Oratorijs suis privatis campanas habeant, easque publice pulsant, prout habetur *in c. patentibus 10. b. tit.* nam habere campanam publicam, eamque pulsare publice est signum loci publici, & sacri. Dixi, *In Oratorijs privatis*; nam in Ecclesijs, & Oratorijs publicis licet, & constat *ex c. nimis 16. de Excess. prelat.*

208 6. Si in Ecclesia polluta celebrent, antequam reconcilietur. Et hi suspenduntur, non quidem ipso Jure, sed per sententiam *c. tuarum 11. b. tit. c. is qui 18. de Sent. Excomm. in 6. Abb. hic n. 5.* Unde discrimen est cum eo, qui celebrat in Ecclesia interdicta; nam hic ipso Jure suspensus est ab Officio, & Beneficio *c. fin. de Excess. prelat. Pirhing n. 139.*

209 7. Si Presbyteros, ab officio per Episcopum suspensos, ad Divina Officia restituant, seu à suspensione absolvant *c. tuarum cit.* Ratio est, quia ab hac, & alijs Censuris ab homine latis non potest absolvere, nisi, qui eas tulit, vel legitimus ejus superior *c. pastoralis 11. §. præterea de Offic. Ord.* unde nulla est hujusmodi absolutio.

210 8. Si Laicos, qui cum uxoribus suis in domibus proprijs commorantur, eò quòd eis ex bonis suis annuatim aliquid solvant, ita eximere à potestate Episcoporum contendant, ut alijs secundum consuetudinem terræ, seu Regionis ad sibi objecta respondere non teneantur. Hos Innocentius III. *in c. cum & plantare cit.* decernit compellendos ad respondendum alijs, remota Appellatione.

211 9. Si Ecclesias, vel Capellas ædificent in locis non exemptis sine licentia Ordinarii loci, vel in exemptis sine licentia Papæ *c. auctoritate 4. b. tit. in 6.* & dictum est R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

Libr. 3. Tit. 48. n. 1. §. 99. Si in hoc casu deliquerint Exempti, puniri à locorum Ordinarijs possunt. Gloss. *in c. cit. V. compescantur*, & Joan. Monach. *V. eodem*; & Ecclesiæ sic ædificatæ in loco non exempto cedunt Juri Episcopi *c. cum olim 14. b. tit.*

10. Si causas, & lites proprias suorum liberorum hominum ut actores, vel defensores assumant; nam hoc prohibetur *c. auctoritate cit.* etiam casu, quo tales liberi homines ipsis sunt Censuales, & Censum annuum iisdem præstare obligati. Ratio prohibitionis est, quia sic redderent duriozem causam eorum, qui in lite ejusmodi liberis hominibus adverfantur, hoc autem non licet; quia non debet alicujus causa fieri deterior ex alieno facto *l. omnibus 1. ff. de alien. Jud. mus. caus.*

11. Si Religiosi alijs, quam familiari-
bus suis Sacramentum extremæ Unctionis, & Eucharistiæ per modum Viarici ministrare, aut Matrimonia solemnizare, i. e. solemniter benedicere sine speciali licentia Presbyteri Parochialis super his obtenta præsumpserint. *Clem. Religiosi 1. b. tit.* hi enim ipso facto Sententiam Excommunicationis incurrunt, per sedem Apostolicam dumtaxat absolvendi, excepto mortis articulo. Trid. *sess. 24. c. 1. de Reform.* in Religiosos, sine licentia Parochi solemniter benedicentes nuptias, addidit etiam pœnam Suspensionis.

12. Si excommunicatos à Canone, exceptis casibus Jure expressis, vel per privilegia Sedis Apostolicæ concessis, aut à Sententijs per Statuta Provincialia, vel Synodalia promulgatis absolvant. *Clem. Religiosi cit.* Hi incurrunt pœnam Excommunicationis reservatæ Sedi Apostolicæ: & hæc pœna currit, etiamsi unus Religiosus absolvat alium Religiosum; quia textus nihil excipit, & sub verbis generalibus comprehenduntur etiam Religiosi in materia pœnali. Pirhing *n. 149.*

13. Si in Conventibus detrahant Prælati Ecclesiasticis: quod intelligendum, si nominatim eos perstringant, vel per talem circumlocutionem, quæ vicem habeat proprii nominis, *Clem. 1. cit. §. quibus etiam.*

14. Si Laicos ab Ecclesiarum aliarum ingressu, aut frequentia retrahant; si Indulgentias indiscretas, i. e. falsas & suppositas promulgent; si quando intersunt Testamentis conficiendis, Testatores à debitis restitutionibus, aut Legatis, Matricibus, i. e. Cathedralibus Ecclesijs faciendis, abstrahant. *Clem. cit.*

15. Si à Casibus, Sedi Apostolicæ aut locorum Ordinario reservatis absolvant; nam, ut declaravit S. Congr. Conc. apud Barbol. *in Clem. 1. §. quibus cit. n. 19.* Religiosi, etiam Exempti, sine auctoritate, & licentia Superioris absolvere nequeunt

queunt à Casibus, Papæ, aut etiam Episcopo reservatis.

16. Si personas Ecclesiasticas, præsertim coram Judicibus Delegatis à Papa, suam contra eos Justitiam prosequentes, in debite vexare, aut ad loca plura, præsertim multum remota, conveniendi causâ trahere præsumant. *Clem. cit.*

217. Omnibus his, qui à n. 213. positi sunt, per eandem *Clem.* imponitur poenitentia duorum mensium, & Prælati illorum, si occasione horum excessuum acceperint aliquid, & requisiti fuerint ab iis, in quorum præjudicium ea ad Prælatos sic pervenerunt, nec satisfecerint intra mensem partibus læsis, suspensionem incurrunt ab Officio, & omni administratione.

Denique, quemadmodum non de-²¹⁸ cet, privilegiatos in privilegiorum suorum usu excedere, ita etiam non oportet, ut alii privilegia Exemptorum violent; & hi, qui privilegiis alienis derogant, merito suis privandi sunt, ut statuitur c. *dilecti 4. b. tit.* Ratio est, quia non sunt ei sua Jura servanda, qui non metuit aliena violare. *can. si decet 22. caus. 25. q. 2. Abb. in c. 4. cit. n. 1. Barbof. ibid. n. 2. ubi n. 3. addit, per hoc non excludi alias poenas Jure præscriptas contra Judices negligentes in administratione Justitiæ, vel qui per dolum, aut imperitiam malè judicant: de quibus dictum est Libr. 2. Tit. 27. n. 110. & seqq.*

§. VI.

De Revocatione Privilegiorum.

S U M M A R I U M.

219. &c. Qualia privilegia revocari possunt?

221. &c. An revocari possint gratis concessa subdito?

224. &c. An concessa eidem per contractum?

227. &c. Quis revocare privilegia possit?

229. &c. Quibus modis revocari possint?

231. &c. Quando derogetur privilegio per actum contrarium exercitum à concedente?

234. &c. An & quanam privilegia Regularium sint revocata?

240. &c. Quid, & cujus valoris sint viva vocis Oraculo concessa?

244. &c. Quando revocatio privilegii vim suam, & effectum habeat?

Ultimus hic modus est, quo tolli Privilegium potest, præ cæteris tamen loco speciali dignus, quia majorès, quàm circa alios, difficultates quoad eum moveri possunt.

219. Quæritur 1. qualia privilegia revocari possint? *Et 1. quidem dubitatur, an revocari à concedente, vel hujus Successore possit privilegium concessum non subdito, & ab hoc acceptatum? 2. non posse, nisi ex causa publica. Ita Abb. in c. novit. 13. de Judic. n. 23. Felin. ibid. à n. 8. Decius n. 4. Suarez l. 8. de LL. c. 37. n. 2. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 24. Pontius l. 8. de Matr. c. 19. n. 12. Palao tr. 3. D. 4. p. 31. §. 1. n. 2. Pirhing hic n. 186. Engl. n. 21. König n. 28. Wiestner n. 59. Reiffenstuel n. 121. Begnud. V. privilegium n. 5.* Ratio est, quia tale privilegium, postquam acceptatum est, transit in pactum, seu contractum, quo privilegiato acquiritur jus propriè dictum, hoc autem non subdito auferri non potest, nisi ex causa publica.

220. Dixi, nisi ex causa publica; nam si privilegium vergere incipiat in damnum Reip. vel etiam Principis concedentis valde notabile, ita, ut si à principio damnum id accidisset, privilegium censeretur injustum, & iniquum, Successor privilegium illud re-

vocare potest, vel etiam ipse Princeps concedens non servare, ut Felin. l. cit. Suar. n. 3. Palao n. 4. Pirhing n. 127. Reiffenstuel n. 121. docent: & ratio est, quia conditio illa, sive exceptio ex natura rei intelligitur inclusa in prima concessione privilegii. Imò eo casu privilegium non revocatur propriè, sed per seipsum cessat; quia concedi videtur sub hac tacita conditione, dummodo damnosum non sit concedenti, & Republicæ; aliàs concessio irrationabilis foret.

Dub. 2. utrum à Principe, vel hujus Successore possit revocari privilegium gratis concessum subdito? 2. distinguendum inter privilegium merè gratiosum, & remuneratorium. Si merè gratiosum sit, & nullius meriti respectu datum, revocari quidem validè potest, non tamen decenter, & licitè, nisi urgeat justa causa. Ita Felin. in c. 13. de Jud. n. 8. & seq. Sylv. V. privilegium n. 10. dict. 7. Suar. l. 8. de LL. c. 37. n. 10. Sanch. de Matr. l. 8. D. 33. n. 1. Salas D. 17. de LL. sect. 14. n. 70. & D. 20. sect. 18. n. 126. Laym. l. 1. tr. 4. c. 23. n. 25. Bonacin. D. 1. q. 3. p. 8. §. 3. n. 16. Palao. tr. 3. D. 4. p. 21. §. 1. n. 1. Pirhing n. 187. Wiestner n. 59. & 61. Reiffenstuel n. 120. Quòd validè revocari possit, patet, quia jus, quod per tale privilegium